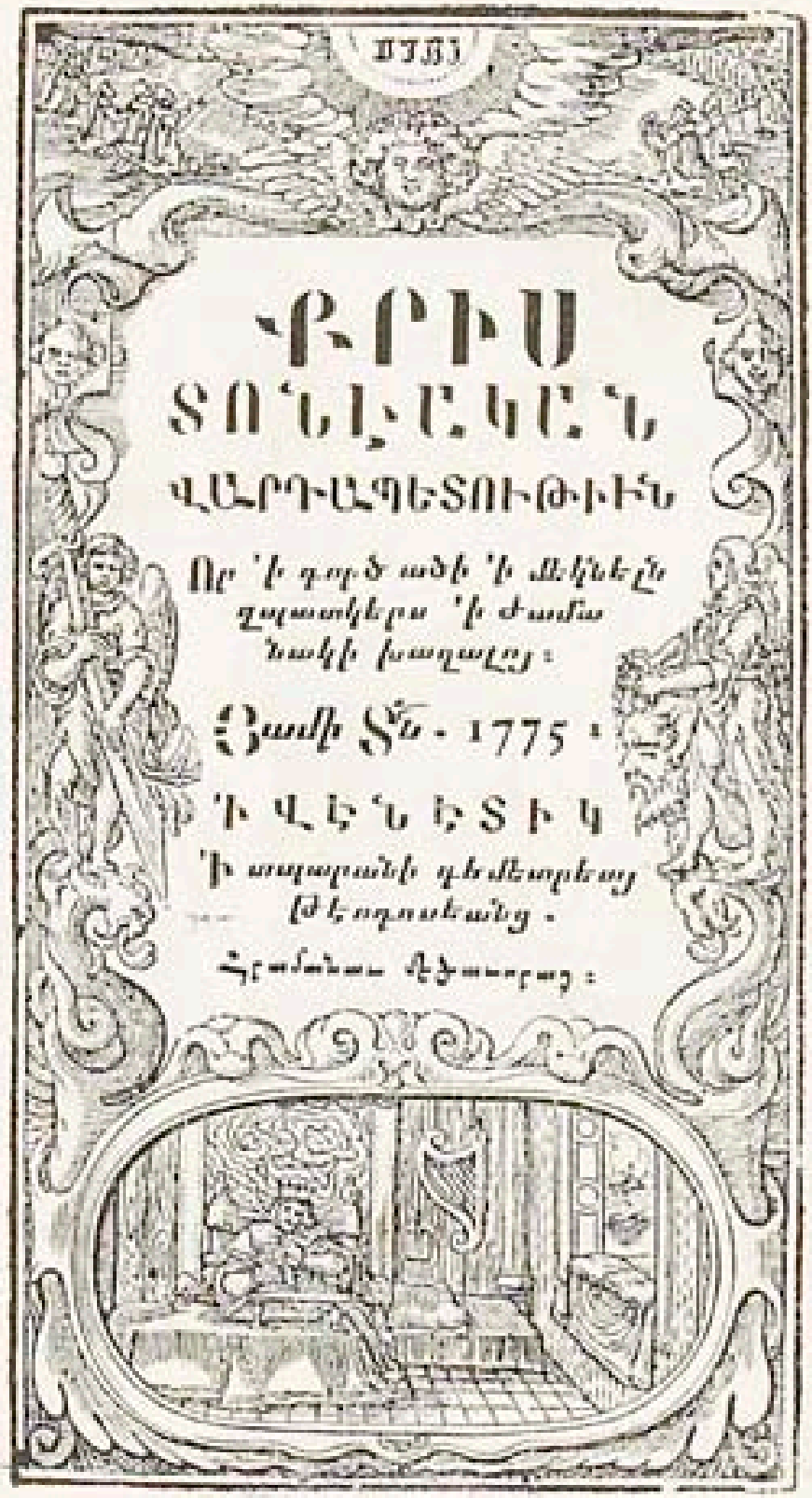

ՔՐԻՍ
ՏՈՆԼԻԱԿԱՆ
ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ

Ով 'ի գրած ածի 'ի Մեկնեալն
Հոգաւոր Հայրն 'ի ժամս
Նակի խաղաղոյ։

Յամի Տ՚ն · 1775 ։

ԻՎԷՆԻՏԻԿ

Ի տպագրանէ գեղեցարեալ
Լեռոգոսեանց ·

Հրամանաւ Ազգասէրաց ։

Գ/214

Օ մայր միածնին՝ կամ քարեխոս .
որդւոյն խնդրանք՝ լիցին քեզ զգոս ։
յառեալ լզմիտդ՝ յայն անլռելոս .
մի՛ ի մեռանիս՝ որպէս անխոս ։

ԲՐՈՍՏՈՂԱՅՆ ԿԱՆԱ, ԱՂԷՐԴԱԳԼԽՏՈՒԹՅՈՒՆ

Որ'ի գործածի 'ի մեկնելն զպատ-
կերս 'ի ժամանակի խաղալոյ։

Այրաց առ կերդն խաղալոյ պիտան
ղայս կոփեսոյ։

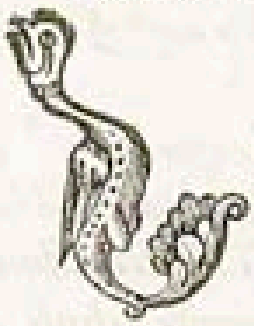

ԱՄԵՆԵՑԻ,
որ՝ որ խաղայցէ, զմի
հշան պարտի ունել։ որ
ոչ իցէ համեմ հշանաց ոչ
լոց ընկերացն, ել որոց խաղայ։

Նրիսոդ. Յորժամ խաղայցես, ուր որ զարդդ գայ, յայն տեղն դիր գնչանդ. զորօրինակ. Յորժամ դոր սկսանիս խաղալ. և զարդդ չորս թո

ոմ գայ. զոր գնչանդդ չորս թիւն ունօղ պատկերին վերայ դիր։ և յորժամ անդ ի դրշանդ. և 'ի ձգելդ զզարդդ հինգ թոումն գայ, ասասն հինգ թոումն յառաջ գնաս։ Այսպէս և 'ի հետեւեալսն քանի թոումն ի զարդդ, այնքան թոումն յառաջ գնաս։

Նրրոդ. Խրատանցիւք խաղացօղ պարտն ունիս զերկուսսան սեւեռս, զի այնու յայտնի լինիցի թէ ո՞ զինչ շահեցաւ. և ըստ թոումց պիտանոցն դոցին ասիցին ողջոյնքն և հայր մերքն։

Ղորրոդ. Խաղալն որ սա՛ պատեցան, ամենեքեանք հաւասարեսցեն, թէ սիսեռք խրատոց քանի լցեն ինա ցեալք։ Որոյ երկուսսան լիցի, նա ոչ առաւ և ոչ տո՛ւաւ. և որոյ

քան

քան զերկրաւորսն ամենի ի ներքոյ, այն տանի։ Իսկ եթէ քան զերկրաւորսն պակաս իցէ, այն տարցէ է, այսինքն, ասելոց է զայնքան որ ի ներքոյ մարդոյ, և զԻսրայէլ մեր, զոմն Հոգւոց ամենայն ներքնոցելոց որք են 'ի քաւարանի։

Հինգերորդ։ Այն տեղն՝ յոր Հաւանիս թաւոնի զարդդ, պարտիս մեկնել զպատկերն դորա, ապա թէ ոչ՝ արկ զգիսեռ մի 'ի գանձատակն։

Վեցերորդ։ Եթէ իցես 'ի միում տեղւոջ, և այլ որ գայցէ 'ի քոյ տեղդդ, փոխանցանէ զքեզ տուն։ և յայնժամ զոչ յեռս զառնաս 'ի տեղն դորա, և արկցես զգիսեռ մի 'ի գանձատակն։

Եօթներորդ։ Եթէ որ Հաւատեցի 'ի յերկրորդ պատկերն, յառաջ էր թաց մնալն 'ի յերեսուն և մնան։

Ութերորդ։ Եթէ որ Հաւատեցի 'ի 15։ յանէնեցուցոց առցէ զմի մի գիսեռ։

Ամենրորդ. Լեմ որ հասանելն 'ի 19. յառաջ երեմայ մինչև 'ի 43.

Տասներորդ. Լեմ որ հասանելն 'ի 29. ամենեցուն մի մի սիսեռ պարտն ։

Ութսաներորդ. Լեմ որ հասանելն 'ի 40. արկցէ զմի սիսեռ 'ի դանձանակն, քարշէ զսպասիսարանս. և ամոլ մնայ մինչև այլ քն երկու անգամ խաղայցեն ։

Նրգիսասաներորդ. Լեմ որ հասանելն 'ի 41. մեռանի. արկցէ զսիսեռն մի 'ի դանձանակն. և դարձցի յետս առ մէկն, և կրկին խաղայցէ ։

Նրեսդասաներորդ. Լեմ որ հասանելն 'ի 44. անկանի 'ի գժոխս. արկցէ զոր ինչ սիսեռ ունի 'ի դանձանակն. և այլ ոչ ազատի անտի ։

Հարիսդասաներորդ. Լեմ որ հասանելն 'ի 45. երեմայ 'ի քառասունն, արկցէ զսիսեռ մի 'ի դանձանակն. և կացցէ անդ՝ մինչև այլ որ անդ եկեսցէ. և յայնժամ ինքն ազատի,

ոմ , և նորան

Մեկ աղբիւր մի է, յորմէ ամենայն
Քրիստոս եկանէն յամենայն կողմանէ։

Պարզամանութիւն։

Որպէս ամենայն Քրիստոս այնոքիկ
յաղթելով, անոր եկանէն հոգեալս
և ամենայն առեղծուածք՝ որք են
յերկինս, և կամ որք են յերկրի՝ ա-
ղան-

բարեալք և ստեղծեալք են յոյ, որ է արարիչ ամենեցուն. և ինքն ոչ է ա բարեալ. է սիրելն ամենեցուն, և ինքն ոչ սիրելն։

Ա Հայոյութիւն։

Եւ զոմ ոչ 'ի սիրելոյն զերկիր հաս ուսուցեր. և զոր ձեռաց քոց երկինք են. Եբրայ. իա. 10։

Ի մեծայն ինչ հոսիմ երկն, և առանց հոգաս երկն և ոչինչ, որ ինչ երկնն. յովհան. իա. 3։

Հաստատեաց ամենայն զերկինս. և զոր 'ի նոսա, և զերկիր, և զոր 'ի նոսա. յայտն. ժ. 6։

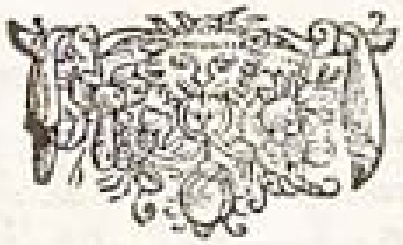

Դեռ մի, որ երթայ 'ի ծովն։

Պարկաբանություն։

Բայց զեռս այս միշտ անհանգիստ ալիքն, և անանգորդաց խաղայ 'ի վերայ երեսաց երկրի. և ոչ գտանէ ուրեք զհանգիստ ինչ, մինչև երթեալ եղեալցի 'ի ծովն։ Մանաւանդ և մարդն

մարդն ցորքան ժամանակս կենցաղ-
զամարի յաշխարհիս յայսմիկ, հանա-
պազ աշխատի և զբաղի, զայ և երթ-
թայ, որպէս զի զոցէ ուրեք զհան-
գիստս ինչ. քայց ոչ ուրեք, եթէ ոչ
միայն 'ի յոյժ զուսանէ զհանգիստս և
զխաղաղութիւն։

Ա Խոյսութիւն։

Յամենեսեան զհանգիստս խնդրեցի.
և 'ի ժառանգութիւն ոչ մնացից.
ԵՒՂԵՍԻԱՍՏԻՆ. ԿԳ. 11։
Ասէ հանգիստս իմ յաւիտեանս յա-
իտենից, 'ի սմա բնակեցայց.
ԱՂՂ. ՃԼԱ. 14։
Յաղեցայց յերևիլ փառաց քոց.
ԱՂՂ. ԺԷ. 15։
Բարեբ զմեզ՝ ոչ, մի՛ քոյ. և ան-
հանգիստս է սիրտս մեր՝ մինչև հան-
գիցէ 'ի քեզ. ԱՍԷ ԱՔԻՆ ՕԳՈՍՏԻՈՍ։

Գծեալք քարտուղարք - որք զառնան
'ի ծոմէն :

Պարզաբանութիւն :

Որպէս ամենայն գեալք , որք են յաշ
խարհի , նախ երանեն 'ի ծոմէ , և
ապա յետ խառզալոյն հեղեանց 'ի վե-
յ,
բայ երեւոյց երկրի զառնան երթալ

'ի նոյն ծով։ Այնպէս և ամենայն մարդիկ՝ որք երեալք են յոյժ՝ արարեալ զոլով 'ի նմանէ, պարտին 'ի վախճանի զառնալ առ նա, որ է վերջին վախճան ամենեցուն։

Ամարգիպոսաբեր։

Օ ամենայն ինչ զործեաց տէր վասն իւր. առաւել. ժզ. 4։

Այս եմ. α և ω, առաջին և վերջին. ասէ տէր ամենայն. յայտն. �մ. 8։

Այս եմ ալֆայ, և օ. սկիզբն և կատարած. առաջին և վերջին. յայտն. իբ. 13։

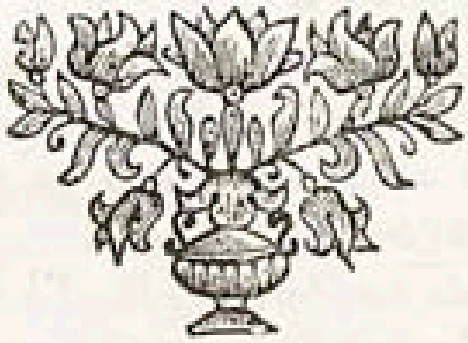

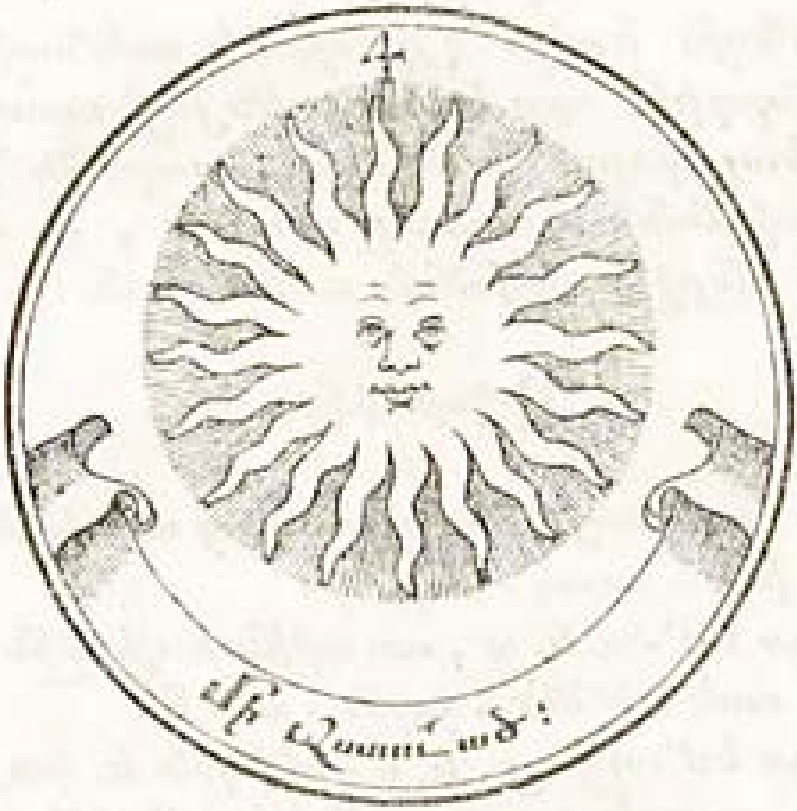

Մի արեգակն։

Պարզաբանութիւն։

Որպէս թէպէտ աստեղք բազումք են 'ի հաստատուէ երկնից, բայց մի միայն արեգակն զոյ յիշխանութեան տուն ելեալն, որ լուսաւոր առնէ զամենայն երկիր։ Այնպէս թէպէտ ստեղծուածքն են իբր թէ անթիւք, սա-

սակայն մի միայն ստեղծօղ և ամ-
զոյ, որ յարատևահէ, և կառավարէ
զաշխարհս բոլոր, և յառաջ ածէ,
և զոյացուցանէ զամենայն ինչ, որ
է 'ի նմա։

Ի ԷՈՅՈՒԹԻՒՆ։

Ես առերեսաբ՝ և ոչխէ՛ք, զի ես եմ, և
ոչ զոյ այլ ամ բաց յինէն։ Բ։ օ-
րէն։ ՀԲ։ 39։
Ի նոր Կիսրայէլ, որ ամ մեր, ասէր մի
է։ Բ։ օրէն։ Ղ։ 4։
Մի՞ է ամ բաց 'ի մոնէ։ կամ ոչ է
ամ, բաց յոյ մերմէ։ սաղմ։ ԺԷ։ 32։
Ա՛ի ամ և հայր ամենեցուն, որ'ի
վերայ ամի և ԸՆ ամենեսին։ և յա-
մենեսին 'ի մեզ։ Եփես։ Դ։ 6։

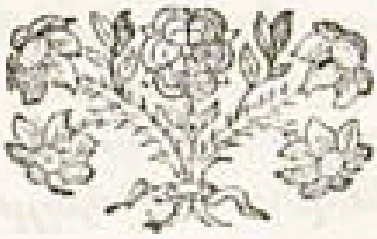

Մի Եռանկիւնի։

Պարզաբանութիւն։

Զայսոսիկ եռանկիւնիս՝ մի հեկատ էին և , այլ զերիս անկիւնս ունին , որք ամենեքեան հաւասարք են միմեանց։ Զոյնպէս և ասեն զոր է մի՝ ունի զերիս անձինս , այն Հայրն , և որդի

զի, և սէր Հոգւոյն, որք փառաւք՝ կա-
լուցուածք, խնամատուածք, ամ կեր-
պիւ հաւասարք են, և մի են. քան-
զի երեքեանն ես զմի և զնոյն քնու-
թիւն, զմի և զնոյն գոյացուն, և զմի
և զնոյն ածուածն ունին։

Ա. Իայոանէս։

Լրեք են. որք վկայեն յերկինս.
Հայր, բանն, և Հոգւոյն սէր. և ե-
րեքիսն մի են. ա. յովհ. է. 7։
Բանիւ տէրն երկնից Հաստատեցան,
և Հոգւով բերանոյ նորա՝ ամ զօ-
րութիւնք նոցա. սաղմ. ՀԼ. 6.
Բաշակերտեցէք զամ հեթանոսս,
մկրտեցէք զնս յանուն Հօր և որդ-
ւոյ և Հոգւոյն սրբոյ. մատթ. ԻԸ.
19։

Աղաւնի մի, որ նշանակէ զանա-
կան Հոգին մարդոյ։

Պարզաբանութիւն։

Որպէս Հոգին մարդոյ բոլոր և ամ-
բողջ է ներկայ և պատրաստ յա-
մենայն անդամս մարմնոյն. և ոչ
պակասիկ ինչ մարմնոյ, ուր ոչ
կցէ

ԼՅՆԱԿԷՍ։

Լցեալ հոգի։ Լցնակէս և ամ էուԹիւն, հաբկայուԹիւն, և ամենակարողուԹիւն իւրով է յամենայն տեղիս աշխարհիս այսորիկ, և ոչ զոյ նաև փոքրիկ տեղի ինչ ուրեք, ուր ոչ լցեալ ամ։

Ա ԿԱՅՈՒՄԷ։

Ոչ Թէ զերկինս, և զերկիր ես ոչ լցուցուս։ ասէ տէր։ երեմ։ ԻԳ։ 24։

Յո՞ երԹայց ես յոգւոյ քումմէ, և կամ յերեսաց քոց ես յո՞ փախեայց։ սաղմ։ ՃԼԹ։ 7։

Զի՞նք արարած ամենիւրեանց յերեսաց հորա, այլ ամենայն ինչ մերկասպա բանց կայ առաջի աչաց հորա։ եբրայեց։ Դ։ 13։

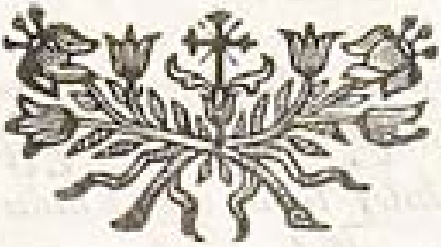

Մեկ մարդ, որ զգեստաւորի. և ապք երկու զգեցուցանեն զնա։

Պարգաբանութիւն։

Որպէս երկու մարդիկս ոյսոքիկ օգնեն ոյմմիկ միջին մարդոյն առ՝ի զգեցուցանել նմա զզգեստն, քայց նա միայն լինի զգեստաւորեալ։

Ոչն-

Այնպէս յոյժամ զմարդկային բնութիւն զգեցաւ երկիրդ անձն, որ որդին ոչ 'ի մարմնանալն, յայնժամ այլք էր կու անձինքն, որ Հայր և Հոգին սոքա զգեցուցին որդւոյ զայն, և Համբարձումն 'ի նոսա մարմնոյն Թէ նոքա։ Հայր սառզծանելով յոչնչէ զբանական հոգին քո, իսկ Հոգին ոչ կազմելով զմարմին նոր յամենասուրբ արքունի միշտ կուսին մարիամու։ քայց մինն միայն, որ որդին զգեցաւ զմեր բնութիւն։ մա որոյ միայն որդին մարմնացաւ։

Ի Հայրէն։

Հոգին սոքա եկեցին 'ի քեզ, և զօրութիւն բարձրելոյն հովանի լինի 'ի վրայ քոյ։ քեզի և որ ծնանելոցն է 'ի քէն, սրբէ։ և որդի աստուծոյ կոչեցի։ զուտ։ ա։ 35։

Եւ բանն մարմին եղև, և բնակեցաւ 'ի մեզ։ յովհան։ ա։ 14։

Ո անձն ունայնացոյց, զկերպարանս ծառայի առեալ։ և 'ի նմանութիւն մարդկան եղեալ։ փիլիպպ։ բ։ 7։

Արեգակն, որ ծագէ։

Պարկաբանութիւն։

Որպէս արեգակն՝ի ծագելն իւր հա
լածէ զմութիւն. ինչէ զամպս. վա
խուցանէ զաստուերս, և լուսաւորէ առ
նէ զխաւարն գիշերի։ Այնպէս և
արեգակն արդարութեան յոր քն՝ի ծնա
նելն

նիմն իւր յոմծամծին կուսէն՝ լուսաւո-
բեաց զՆս լուսով շնորհաց իւրոց։ և
'ի բաց հալածեաց զխաւարն անգի-
տութեան, անհաւատութեան, և մեղաց։

Ա հայրութիւն։

Ընդի որդի, և կոչեսցես զանուն նո՝
յն։ զի նա փրկեսցէ զժողովուրդ
իւր 'ի մեղաց իւրեանց։ Մատթ։
ա։ 21։

Ժողովուրդ՝ որ նստէր 'ի խաւարի՝
եռեաս զլոյս մեծ։ և որոց նստէին
յաշխարհին 'ի սահմանս մահու,
լոյս ծագեցաւ նոցա։ Մատթ։ դ։ 16։

Ո՞յց արար մեզ արեղանին 'ի բար-
ձանց, լուսաւոր առնել զխաւար
մեր։ ծագել զլոյս 'ի վերայ այսո-
ցիկ, որք նստին 'ի խաւարի և 'ի
սահմանս մահու։ Ղուկ։ ա։ 78։

Մեկ ծառ. որ 'ի միասին ունի զծա
ղիկ և զպտուղ։

Պարզաբանութիւն։

Որպէս ծառս այս ունի զպտուղ. և
հանդերձ ամենայն անհաւասար պա-
հէ զծաղիկս իւր։ Այսպէս մի կոյս
մարիամ ուծաւծինն ի բերբ զամենաօրհ
նեալ

նեալ զպատուէն մայրութիւնէ իւրոյ , որ
է յս քս . և 'ի միասին անարատ , ա-
ռ ապականն , և անթառամ յարա-
պահեաց զծաղիկն ամենամանաւոր
կուսութիւնէ իւրոյ . պարգևաբէր մայրն
և ամբիծ կոյսն նախ քան զարդե-
ծնութիւնն , և յետ որդեծնութեանն ։

Ի կայութենէ ։

Ի. Հա կոյս յղեսցի , և ծնցէ որդի . և
կոչեսցեն զանուն նոր Էմմանուէլ .
Եսայեայ . է . 14 .
Պարտէզ փակեալ քոյր իմ հարսն ,
պարտէզ փակեալ և աղբիւր կնքեալ . Երգոց . դ . 12 ։
Ի. Յդ գուռն փակեալ կայցէ , և մի
բացցի . և մի ոք անցցէ ընդ դա , զի
Տէր Աստծ իսրայէլի մտցէ ընդ դա . և
եղիցի փակեալ . Եղեկ . խդ . 2 ։

Արեգակն խաւարեալ։

Պարզաբանութիւն։

Որպէս յորժամ արեգակն խաւարի և մթնանայ, երբեմն մեզ անլոյս և դարձեալ 'ի սառնէր, և զրկեալ 'ի ճառագայթից իւրոց. Թէպէտ ինքն յիսքեանն միշտ է անսառնէր՝

պայ-

պայծառ՝ և լուսաւոր։ Այնպէս և յա քո՝ որոն մեր՝ ի Թլփատիցն իւր էրև իւր մեղաւոր և անասրբ առաջի աչաց մարդկան։ քայց ինքն յինքեան էր անմեղ, և սրբոց։

Ա Հայուրէ։

Այս իբրև լցան աւուրք ուխտ՝ Թլփատեալ զնա, և կոչեցաւ անուն նորա յա։ ղուկ. Բ. 21։

Ոչ զորդին իւր առաքեաց՝ ի նմանութիւն մարմնոյ մեղաց։ հռովմ. Ը. 3։

Որոշ է ամենայնիւ ի նմանուէ առանց մեղաց։ Եբրայեց. Դ. 15։

Ամե-

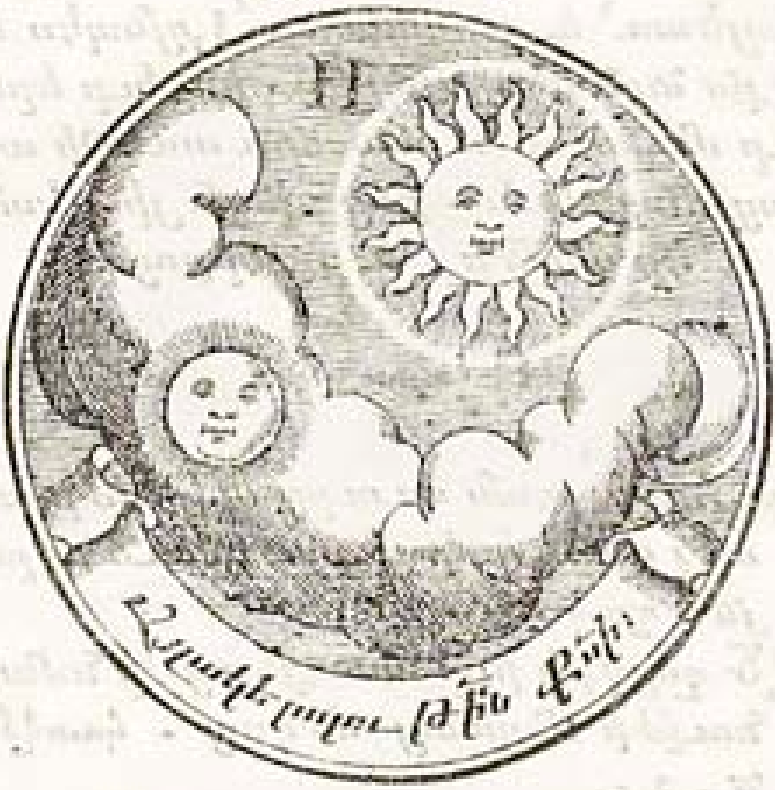

Արեգակնամամուտն Թ.

Պարզաբանումն.

Որպէս երբեմն արեգակն զշառաւիղս իւր ածէ, և զիւր լոյսն տայ 'ի վերայ ամպոյն՝ որ կայ ներ յանդիմանութեան, մինչև լուսաւորել ամպոյն, և երևիլ պայծառ իբրև զարեգակն։

Լոյսն-

Այսպէս յոյժամ ՝ուրն մեր յա քա
այլակերպեցաւ , մարմինն իւր հա-
զարկեալ փառաց և լուսոյ ՝ուծուեն
երևեցաւ զերեցիկ Հաւատացեալ ,
և պայծառացոյն քան զարեգակն .
բայց մարմինն ՝ոչ փոխեցաւ , և ՝ոչ
էանց յ՝ուծուելն , այլ փառքն ՝ուծու-
ելն էանց ՝ի մարմինն ։

Ա Յովհաննու ։

Այս այլակերպեցաւ առաջի նոցա , և
լուսաւորեցան երեսք նորա իբրև
զարեգակն . Մատթ . ԺԷ . 2 ։
Այս տեսաք զփառս նորա փառս իբ-
րև զմիածնի առ ՝ի Հօրէ . Յովհան .
ՈՒ . 14 ։
Այլ մեզէն եղեալ ականատեսք նոր
մեծուելն . քանզի առեալ յոյ
Հօրէ զփառս և զպատիւ , եկեալ
յայնպիսւոյ բարձրաւոյ ՝ի մեծ վայ
երչաւէ փառաց ասեն . Բ . Պետրո-
սի . ՈՒ . 16 ։

Զձեռն պղնձի ։

Պարզաբանութիւն ։

Արդեւ յանապատին 'ի ժամանակս մովսէսի՝ յորժամ կոտորիչ օձքն հարկանէին զոք, օձահարն հայէր 'ի յօձն պղնձի ։ զոր քարձրացուցեալ էր մովսէս 'ի վերայ նշանակին ։ և առ-

ժա-

ժամայն քաջ շինիր։ Այլոյսկս և մեղաւոր մարդն, որ խոյս թեղեալ է 'ի մեղաց, և վիրաւորեալ մահուանէ, ելմէ 'ի վերայ հայելոյ առ քն բարձրացեալն 'ի վերայ խաչափայտին հաստատուն հաւատով, և ջերմեռանդ սիրով, խնդրն ազատն 'ի մեղացն, և առողջանայ հոգւով։

Ի Յովհան։

Ոչ մոլեսցես բարձրացոյց զօձն յանապատն, նոյնպէս բարձրանալ պարտի է որդւոյ մարդոյ, զի ամենայն որ հաւատայ 'ի նա, ոչ կորիցէ։ Յովհ։ Գ։ 14։

Այս բարձեալ էր ինքնին զխաչափայտն, և երանելի 'ի տեղին, որ անուանեալն էր գաղատ։ ուր և 'ի խաչ խակ հանին զնա։ Յովհան։ Ժթ։ 17։

Այս ինքեաց զձեռագիր մերոյ հակառակութեամբ հրամանաւք իւրովք։ որ կայր մեզ հակառակ, եբարձ զայն 'ի միջոյ։ և գեղեցեաց ընդ խաչափայտին։ Կողոս։ Բ։ 13։

Ի վերայ միոյ ծառոյ՝ ասան մի գա-
լար, և կանաչ. և այլ ասան
մի չորացեալ։

Պարբերութիւն։

Զոմանս այս մի և նոյն ծառս զերկու
ասան ունի, մինն՝ որ կանաչ է և
գալար. իսկ միւսն՝ է ցամաքեալ։
Նոյն-

Այնպէս մի և նոյն յն քն թէպէտ մի էր անձնաւորութիւն, սակայն ունէր զերկուս բնութիւս միաւորեալս, ՅՍ, ունէր զմարդկային բնութիւն, որ էր չարչարելի և մահկանացու. և ըստ այսմ բնութեանն չարչարեցաւ և մեռաւ. ունէր և զաստուածային բնութիւն, որ էր անչարչարելի և անմահ. և ըստ այսմ բնութեանն ոչ մեռաւ, այլ միշտ կենդանի և անմահ մնաց։

Ի խորոնեէ։

Ի՞նչ չարչարիլն մարմնով մի՞ մեր. և դուք 'ի նոյն միտս վառեցարուք. ՅԱ. պետրոսի. գ. 1։

Թէպէտ և մեռաւ մարմնով. այլ կենդանի է հոգւով. ՅԱ. պետ. գ. 18։

Ընդ մարմնով վասն իմ խաչեալ. մերոյ բնութիւս մեռանի. ՅԱ անմահ խոստովանիմ։ ԵԼՔԷ ՅԷ ԴԷՐԷՆ ՀՆՈՐՀԱԼԻՆ, 'Է ՀԱՐԱՀՆՈՑԷ։

Աշխարհ մի թեկեալ.

Պարբերութիւն։

Որպէս Եվրոպան աշխարհս փայլուն թեկեալ գոլով, երկու կատարքն փայլուն բաժանեալք են 'ի միմեանց, բայց ոչ են բաժանեալք 'ի լարմէն։ Այնպէս Եվրոպա 'ի մեռանիլն յոչ քն

քի ըստ մարդկային բնութեան՝ երկու մասունք բնութեան մարդկայնոյ բաժանեցան յիրարաց յայն երիս աւուրս, այլ հոգին 'ի մարմնոյն, և մարմին 'ի հոգւոյն. բայց մահն ոչ կարաց բաժանել զհոգին, և կամ զմարմին քի 'ի յուծութենէ ողջին։ Զի հոգին քի, դարձեալ մարմին ընդ ուծայնոյ բնութեամբ մնացին միշտ միաւորեալք, անքակ և անխախտ միաւորութեամբ.

Ի հայրենէ։

Այլ զոր միանգամ էառ, ոչ երբեք եթող։ ԵՂԱՆ ԱԲԲԱ ՕՔՈՍՊԻՆՈՍ։

Զի որ ուծ զուգեաց, մարդ մի մեկնեսցէ. Մարկոս. Ժ. 9։

Դարձեալ այս աստուածաբան ներբողաբանքն վասն սմանց դուռն. Էսկ ըստ հարցն սրբոց ներշնչեալքն պնդեր մարմնաւոր բանիցն այս. որոնք բանն ուծ զուգեաց ընդ ինքեանն զմարդկայինն բնութիւն, այլ զհոգին և զմարմին. վասն որոյ ոչ ոք կարէր զհոգին կամ զմարմին զի մեկնել և բաժանել յուծութենէ։

վեր

զօրութիւն իւրով քարշէ զերկաթն և՝ զնոսա, յն վիլատուշ գաղի, բնակատ-
ոյ քարն այն, որ անուշանի մագ-
նիս։

Պատկաբանութիւն։

։ Եղիազարեանց։

Ասադնիս . յն ներկաթ-ագարշ քար .
որ զերկաթս առ ինքն քարշէ
։ զի վեր ։

վեր առ ինքն։ Այնպէս և քո խղճալ
'ի դժոխս, որ կոչի լիմբոս հարցն
սրբոց, կամ թէ զոգ աբրահամու,
և եղեալ անտի 'ի վեր ձգեաց առ ինքն
զհոգիս հաւատացեալս մարգարէից,
և այլոց սրբոց ճանչեցելոց, որք մե-
ռեալք էին նախ քան զգալուստն
իւր։ և վերացոյց զնոսա յերկինս։

Ա. Հայրն։

Որ էն զի՛նչ է, եթէ ոչ՝ զի էջ նախ
'ի սաղմին կողմն երկրի։ Եփեսաց։
Դ։ 9։
Այլ ես յորժամ բարձրացայց յեր-
կրէ, զամենեսեան ձգեցից առ իս։
Յովհան։ Ժբ։ 32։
Որ զմահ գերի առեալ՝ մահուամբ
զմահ կոխեցեր՝ արձակելով զե-
ղեալս մարգարէից յանապատ քո
հանդիսաւ։ 'Է շարակնոցի։

Յոյնսն եղեալ 'ի փորոյ կետին։

Պարպահանումն։

Որպէս յորժամ մարդասէրն յոյնսն մտեալ 'ի հաւ փախչէր յերեսաց ամն. և 'ի լինել մրրկին ընկիցեալ 'ի ծովն. և 'ի փոր կետին, որ եկեալ զնա, եղև զերիս տիւն և զերիս գի-շերս։

շերա. և յերրորդում աւուր եկ՝ ի վերոյ սեղանոյ ձկանն՝ ի ցամաքն։ Այլոյն և յա քա՝ ի Հաղիրն մարմնոյ իւրոյ և մուտ՝ ի սիրտ երկրի. և անդ մնայց գերիս տիւս և գերիս գիշերս. և յերրորդում աւուր յարեսցի, և ելցի՝ ի գերեզմանէն։

Ա հայրաբերք։

Օր ի սոյ էր յոմանս՝ ի տոր կիրտին գերիս տիւս և գերիս գիշերս. այն պէս եղիցի և որդի մարդոյ՝ ի սիրտս երկրի գերիս տիւս, և գերիս գիշերս. Մատթ. ԺԲ. 40։

Զի յարուցեալ է՝ ի մեռելոց, այլ ոչ հետեւ ոչ մեռանի, և մահ նոցա ոչ ևս տիրէ։ Հռոմ. Զ. 9։

Ես եմ, որ մեռայն, և ահա՝ առ ի կենդանի եմ յաւիտեանս յաւիտենից։ յայտնութ. Ա. 18։

Հուշումն մի՝ անուն նորա փիւնիկ։

Պարզաբանումն։

Որպէս հնոյն այս կոչեցեալ փիւնիկ, (զորմէ պատմեն, թէ մի միայն է յԾիս, և յոգեւոր ծերութեան, ժողովէ զիւրեւս, և կացեալ 'ի մէջ նոր հանդէսս արեւուն՝ այնչափ քաղ-

խել

խոչ զԹեսս իւր, մինչև եկեալ հուր՝ այրէ զնա,) յետ մահուանն իւրոյ՝ ինքն յիւրոց մոխրոցն զառնայ՝ ի կենդանի զօրութիւն և տապալ արեւուն։ Այլ ոչն պէս և յայ քեր մեռեալ ըստ մարդկութեան և կենդանի ըստ ոգւոյ Թէն, զօրութիւն ոգւոյն քնում է իւրոյ յաթոյց զմարդկութի իւր, դարձեալ միաւորելով զնա հանդերձ հոգւին ընդ մարմնոյ իւրոյ։

Ի Հայոց։

Օ՛ի Թէպէտ և խաչէցաւ՝ ի մերմէ տկարութիւն, այլ կենդանի է զօրութիւն ոյ։ Բ։ Կոր։ Ժգ։ 4։

Իշխանութիւն ունիմ դնել զանձն իմ։ և իշխանութիւն ունիմ միւսանգամ առնուլ զնա։ Յովհան։ Ժ։ 18։

Բակեցէ՛ք զուսանող զոյդ, և զերիս աւուրս կանգնեցից զդա։ Յովհան։ Բ։ 19։

Զարմիս մի Հաւուցեալ առ արեգակն։

Պարզաբանութիւն։

Զարդեալ արծիւն Հաւքն՝ ի բարձանէաս, և զարուցեալ նայի յարևն։ այլև Հաւելեալ նոցա ասէ զձագս նոցա առ՝ ի Հաւքիս ընդ նոսա, և Հետեւելով

տեսիլ մեր։ Զոյժ տայցես և յամ քան զարս մեր՝ ի համբառնալն սրբոյ՝ ի յերկինս, զօրութեամբ խրոխտ բարձրացեալ՝ ի բարձունս՝ ել առ հայր սրբոյ, և խրոխտ համբարձմամբն կոչէ զմեզ, և ածէ երկնալ զկնիս սրբոյ՝ ի յերկինս։

Ի Հայրմէ։

Ո՞՝ինչ զեռ հայիցիս ընդքա, վերացեալ. և ամպն կալաւ զքեզ յաչաց նոցա։ Գործոց. ա. 9։

Զի՝ սիրեն զարս յամ յեռ խոսելոյն ընդ նմա, համբարձաւ յերկինս, և նստաւ ընդ աջմէ հօր։ Մարկոս. ժգ. 19։

Համբարձաւ ամենայն օրհնութեամբ, և արս մեր ձայնեսցէ զոգոց։ սաղմ. խզ. 6։

Զանազան դրամ ելն ի գեղեցիկ մի

Ի ոսկերչաց մեր ի վերայ ասորեստանցւոյն Խանդուրամ

Զայս ահաւոր և զարմանալի տեսանելոյ ի գեղեցիկ մեծամեծ ոսկերչաց մերոյ ասորեստանցւոյն Խանդուրամ ։ Զոր ասեն զմեծ ոսկերչութիւն նոցա ։ Զոր ոչ ասեն զմեր ։ զոր ի մեր ։ և ի մեր ։ զոր ի Ամենեցուն զարմանալոյն յոյժ։ զամ ի լեռանէ յոյժ։

յորժամ՝ ի զառնալն իւր ի Բեթանիա՝ ի
վայր ի հրով, և բազմաւ քանդեալ-ք
պատուաւ, զի յայնժամ կուսանքն, խոր
տակեալ՝ և սպասեալ զմնալ և հանդիպի
նոցա։ Զոմանք և յայ քան ոչ էր զարհու
բելի՝ և ահաւոր յորժամ հանդիպա-
նալն յերկինս. այլ իբրև զհեզագոյն
միջոցաւդ, և բարեխօսութեամբ երկնչաւ-
հայր. բայց ընտելագոյն ահաւոր յոյժ,
յորժամ՝ ի կատարածի աշխարհիս ի
փառաւք՝ և սրտմտութեամբ եկեալ՝ ի դա
տել զկենդանսն և զմեռեալս։

Ի Հայոսմէ։

Ա՛յս յայ որ Բերանցանն՝ ի ձեռնջ յեր-
կինս. սոյնպէս եկեալ. գործ. �п. 11։
Զոմանս մարմնով զայլոց է՝ ի զատել
զկենդանսն և զմեռեալս։ Գրաբա-
նոսմէ սբ Յովհաննէս։
Զա՝ որ քաջքն և խաղաղարար համ
բարձաւ, զայլոց է սարսափելի և
ահաւոր։ Հայսմէ սբ Գրիգոր պապն հռով
մայ։

Ընդարձակ երկաթ յատկոյն ։

Պարբերութիւն ։

Որպէս անձրևն երկաթ յատկոյն՝ և վերայ անջրգծին երկրի, առնէ զնա սպարարս և պտղաբեր, և ընդ զաշխարհս բազում առաւուք։ Լոյսն ալ և հոգին սուրբ յոգեաւ երկրև զանձ-

զանձրև հրեղէն էջ 'ի վերայ հաւատացելոց 'ի դասս առաքելոցն, զարդարեաց և պարարտացոյց զնա շնորհօք և պարգևօք իւրովք. և եւ նոցա՝ առատանալ բարեգործութիւն, և առնել զպտուղս բարգաւաճս արժանիս ապրելոյ։

Ի հոյոանէ։

Լաւ է ձեզ երթալ ես երթամ՝, զի երթալ ես ոչ երթայց, մխիթարիչն ոչ եկեսցէ առ ձեզ. ապա երթալ երթամ՝, առաքեցից զնա առ ձեզ. յոհաննես. ժզ. 7։

Նա լցան ամենեքեան հոգւով սրբով. գործոց բ. 4։

Սերն ՚ի սիրտս մեր 'ի տրուս մեր 'ի ձեռն հոգւոյն սրբոյ, որ տոնեաւ մեզ. հռոմ. է. 5։

Հօտ մի ոչխարաց ։

Պարագաներն է ։

Որպէս հօտ մի ոչխարաց ոչ այլ ինչ է , եթէ ոչ բազմութիւն և ժողովումն ինչ բազմաց ոչխարաց , որք ի մի և ի նոյն դաւիթ հաւաքին , և լսեն ձայնն մեր հովուին , և անբաժա-

ժանապէս երթան զկնի նորա։ Ա՚մա նապէս և սուրբ եկեղեցիս ոչ այլ ինչ է. եթէ ոչ հօտ մի, և ժողովարան ամենայն հաւատացելոցն սիրելեաց ըստ ամ աշխարհ, որք հպատակեալք են և հնազանդին մոգ և նոյնոց հովիւին, որ է սրբազան պապն Հռոմայ՝ երեցփոխանն ոմն մերոյ յի՛ն, և յա՛ ջորդն սրբոյն պետրոսի առաքելոյն։

Ի Հոգւոյն Սրբոյ։

Ա՚յլ եղիցին մի հօտ, և մի հովիւ. յովհաննու. ժ. 16։

Որպէս մարմին մի է, և անդամս բազումս ունի, և ամենայն բազում անդամք մարմնոյն մի մարմին են, նոյնպէս և քրիստոս։ ա. կորնթեաց. ժբ. 12։

Ո՚ի է ազատեսի իմ, կատարեսցայ իմ. երգոց. ՀԶ. 8։

Պարսին մարդոյ։

Պարդեաւանաւեր։

Որպէս մարմինն զբազում անդամս ունի, քանզի զմի միայն ոչ լու՛ս, որ ի միրոյ այլոց բնաւից անդամոցն ունի զբազադրեալ իշխանութիւն՝ զո-
լով ինքն ի քարձրագոյն տեղւոջ քան զնո-

զնոսա։ Լցմնալն և եկեղեցին է մայր մին իմն խորհրդական, որոյ անդամքն են ամենայն հաւատացեալք, քայց 'ի վերայ հոգաւ է մի ամենակոլոր դրախտ, որ է յոյ քոյ, և 'ի տեղւոջ նոր իմն այլ մի երկնային դրախտ, որ է արքայութիւն պատմեն հռոմայ վոխանորդն յոյ քեն, որ ունի 'ի վերայ ընդհանուր եկեղեցւոյն զգլխաւոր իշխանութիւն պարգևեալ ինքեանն 'ի տունէ մերմէ յոյ քոյ։

Ի Հայոց։

Լաւ եղիցին մի հօտ, և մի հովիւ։ Յովհան։ Ժ։ 16։

Ասէ յս ցպետրոս, արածեա զգառունս իմ։ արածեա զոչխարս իմ։ Յովհան։ Իա։ 15։

Դու ես վէմ, և 'ի վերայ այդր վիմի շինեցից զեկեղեցի իմ։ Մատթէոս։ ԺԶ։ 18։

Մեկ քանոն։

Պարզամանուամբ։

Քանոնս այս գոլով ուղիղ, ոչ կարէ լինել թիւր և անուղիղ՝ որ ինչ գծի ըստ նորին։ Նոյնպէս և սէր և եկեղեցին գոլով կատարեալ հոգ-ևոյն այ՝ է յոյժ ուղիղ, անմոլար, և

և անսխալ։ մեր այսորիկ զոչինչ կա-
րէ առնել թիւրապէս, և կամ սխա-
լի՛ սահմանադրելն զկրս հաւատոյ։

Ի Հայոցմէն։

Սիմոն սիմոն, ահա սատանայ խնդր-
եաց զձեզ խաղբաղել իբրև զցո-
րեան։ այլ ես աղաչեցի վասն քոյ,
զի մի պակասեսցին հաւատք քո,
և զու երբեմն դարձցիս և հաս-
տատեսցես զեղբարս քո։ Ղուկա-
սայ։ Կբ։ 31։

Որ է եկեղեցի այլ կենդանւոյ։ սիւն,
և հաստատութիւն ճշմարտութեան։
աւ։ Պօղոսի։ Գ։ 15։

Որպէս նորա օծութիւն ուսուցանիցէ
զձեզ վասն ամենայնի, և ճշմա-
րիտ է, և չէ սուտ։ աւ։ Յովհան-
նու։ Բ։ 27։

Ա. Եմ՝ Ի մեջ ծովուն։

Պարգաքանոնեն։

Զարդս վիշեն, որ ի ամենայարժ, Հաստատ
ատուն, և կայուն Ի մեջ ամենայն-
գիտաց ծովու, Թեպետեւ միշտ հոգմամբ
կոծեալ և հարեալ լինի Ի յարեւացն
ոգեր դիմեն Ի վերայ նորա, բայց ոչ
կա-

բեն ամենայն աշխարհիս ձգել զնա, և կամ շարժել 'ի տեղւոջէն։ Զոյնպէս և 'ի վերայ սրբոց եկեղեցւոյն յեան ժամ յառնեն մեծաւ բռնութեամբ հոգմանք հալածանաց ապիք և մրրիկք հեղձուցածոցաց և մարդեցուցիչ վարդապետաց, որք նեղեն և հարկանեն զեկեղեցին, և միշտ խնդրեն զնա կործանել։ բայց նա 'ի մէջ ալեացն հաղորդանաց և նեղութեանց միշտ անշարժ կայ և մնայ, այնպէս, զի ոչ երբեք կարեն զրոնքը զժոխոց զնա յաղթահարել։

Ա Կայսրութիւն։

Զքեզ անձրևք, և խառնակեցին զեռաք։ հեղեցին հոգմք, և բաղխեցին ըզառուն, և ոչ կործանեցաւ։ քանզի 'ի վերայ վիմի հաստատեալ էր։ Մատթէոս։ է։ 25։

Զ. Հաստատեալ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս մինչև 'ի կատարած աշխարհի։ Մատթէոս։ ԻԸ։ 20։

Եւ դրունքք զժոխոց զնա մի յաղթեսցեն։ Մատթ։ ԺԶ։ 18։

Տապանն Նոյի ։

Պարշաբաթուամբ ։

Որպէս յարժամանն 'ի ժամանակս Նոյի եւ զջրհեղեղ Ջրոյ 'ի վերայ երեսաց երկրի , ոչ էր տեղի մեր փրկութեան , որք էին արտաքոյ տապանին . այլ ամենեքեան ջնջեցան յերկրէ ,

կրէ, և հեղձանի 'ի ջուրն. և փրկեցան միայն նաւքս, որք էին 'ի տապանն։ Այնպէս 'ի մէջ ծովու աշխարհս այսորիկ ոչ գտանի տեղի փրկութիւն քաց 'ի հաւատոյ հռոմէական կաթուղիկէ եկեղեցւոյն. մի՛ այսորիկ, որ արտաքոյ նոցա և հակառակ նոցին կենցաղավարի, ամենևին անհնար է նոցա գտանել զփրկութիւն։

Ի ԷՅՈՒՆԷՍ։

Այս ընդքաց զքամ հասակ, որ էր 'ի վերայ երեսաց երկրի. և ծնաց միայն նոյ, և որք ընդ նմա էին 'ի տապանի անդ. Ծննդոց. է. 23.

Այնքան եկեղեցւոյն ոչ լուծիցէ, եղիցի քեզ իբրև զհեթանոսն, և զմաքսաւոր. Մատթէոսի. ժգ. 17։

Որ 'ի ծով այս աշխարհի շինեաց տապան զեկեղեցի, և 'ի սմա զօժանդակեալ հոգիս փրկեաց 'ի ջրոց մեղայ. ԱՂՕԹՔ ԱԲԵՆԵՍԻ ՇՈՒՐՀԻՈՒԼԻՆ, 'Ի ՀԱՐԱՒԱՆՈՅՆ։

Գրեան ծառոյ։

Գրիգորոնեան։

Գրեն ոչ կարէ ծառն առանց արմատոյն առնել զգլուխ ինչ, զի արմատն է, որ կենդանացուցանէ և սնուցանէ զբոլոր ծառն։ Այսոր և մարդն առանց գրեանն հա-

հաւատոյ ոչ կարէ առնել զգործս բարիս արժանիս արքայութեան. քանզի հաւատով միայն կարէ լինել գործ մարգոյն արդիւնաւոր և կենդանի առաջի աստուծոյ։

Ա. Հայրութիւն։

Ուստի հաւատոյ անհնար է հաճոյ լինել աստուծոյ. Եբրայ. ժա. 6։

Բրնաս ոչ ունիս. որք առժամանակ մի հաւատան, և 'ի ժամանակի փորձուն հեռանան։ Ղուկաս. Ը. 13։

Ով այս գիտեմք, եթէ ոչ արդարանայ մարդ 'ի գործոց օրինաց, եթէ ոչ 'ի հաւատոյն յն քն։ Գալատացւոց. Բ. 16։

Հաւատացէք տուն աստուծոյ մեր ամենայն, և յաջողեսցի ձեզ։ Բ. Մնացորդաց. Ի. 20։

Ընդարձակ ծառ։

Պարզաբանութիւն։

Որպէս ըստ բանիս ոմն մեր ասացի թէ, եամ ծառ որ ոչ առնէ զպտուղ բարի, հատանի, և ի բերան զանուղղութեան ինչ՝ ի հուր արկանի։ Այսպէս եամ երիտասարդաց, զոր ի բերան զծառ ինչ սոսկեաց

ունկեաց քեզ 'ի պարտեզն եկեղեցւոյն
իւրոյ, եթէ զհաւատն ունիցի ա-
ռանց պաղոց, և թափուր եղեալ յամ
բարեգործութեանց, հաստատեսցէ նա, և
'ի քաջ մերժի 'ի թուոցն ընտրելոցն,
և արիանի 'ի հուրն յաւիտենական։

Ա Հայոցն։

Օ Ինչ օգուտ եղեալ եղբարք իմ, եթէ
ասիցէ ոք հաւատս ունել, և գործս
ոչ ունիցի. միթէ կարիցի՞ն հա-
ւատքն ապրեցուցանել զնա. յա-
կոբեայ. գ. 14։

Օ որ օրինակ մարմնոյ առանց հոգ-
ւոյ մեռեալ է, այսպէս և հաւատք
առանց գործոց մեռեալ են. յա-
կոբեայ. գ. 26։

Գ. բարի՛ք այսուհետև պտուղ արժա-
նի ապաշխարութեան, և մի՛ հանդ-
ցիցէք ասել յանձինս, թէ ունիմք
մեք հայր զաբրահամ. Մատթ.
գ. 8։

Ունիկ

Ոչ։ կանայք։

Պարկանոնաւոր։

Լուսոյ բանալիս բանայ զդրունս և զարկեալս զանձուց, յորոյ առնուն մարդիկ զգանձ, և Հարատանան։ Լոյսդ։ և աղօթքդ բանայ մեզ ըզ դուռն արքայութեանդ, և ողորմութեանդ։ Այլ,

ոչ, յորմէ վերանին 'ի մէջ հարկն, և պարգևք, որոյք փարեմանանք յոյժ հոգևորապէս։

Ի խոյանէ։

Խնդրեցէք, և տացի ձեզ. հայցեցէք, և գտջիք, բակխեցէք. և բացցի ձեզ. Մատթ. Է. 7։

Օ ամենայն ինչ զոր և խնդրիցէք յաղօթս հաւատովք, առնուցուք։ Մատթ. Իա. 22։

Պարտ է յամենայն ժամ կալ յաղօթս, և մի ձանձրանալ. Ղուկաս. ԺԸ. 1։

Զօթք խոնարհեցուցանողն զինքն, զամենս պատուէ. Եկղեսիաստ. Լ. 21։

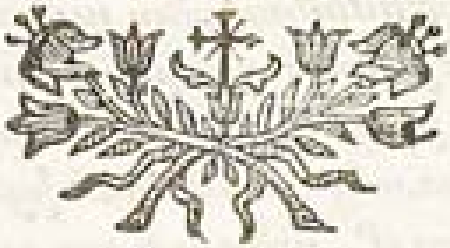

Սեր-

Սերմանացան։

Պարաբոլեանն։

Որպէս սերմանացանն այս առասս
պէս սերմանէ զսերմն իւր. քան-
զի զիտէ բարեպէս, թէ որչափ ա-
ռաւել առաս սերմն ցանիցէ յարգա
սակի իւրում, այնչափ առաւել պը-
տուղս

տուգս հնձելոց է։ Այնպէս ողոր-
մութիւն է իբրև զսերմն, և ապա-
րանին է աղքատն և տնանկն։ ապա
ուրեմն որքան առատել ողորմութիւն
առնես, և ցանես զարծաթն 'ի ձեռս
աղքատաց, այնքան առատել հնձես
ցես։ և հաղարապատիկ հատուցցէ
քեզ ամ յաւուրն յետնում։

Ի Հայոնէ։

Օ մեզս քո ողորմութիւն քաւեսցի՛ր,
և զանօրէնութիւնս քո զթութիւնք սբ-
հանեսցեն։ դանիէլ։ ՊԸ։ 24։
Տուք և տացի ձեզ, չափ լաւագոյն թա-
թաղեան շարժեան զեղեան տացին
'ի գոգս ձեր։ նոյնին չափով, որով
չափէք՝ չափեսցի ձեզ։ ղուկաս։
ՊԷ։ 38։
Տուք ողորմութիւն, և ահա ամենայն
սբ է ձեր։ ղուկաս։ ԺԱ։ 41։

Լիա՛մ՝ ուստի եղանեն եղանեն գեղոք, որք զպարտէզ նմին ոռոգանեն։

Պարզաբանութիւն։

Որպէս՝ ի լեռն ասուն եղանեն եղանեն գեղոքս այսոքիկ, որք ոռոգանեն, և պտղաբեր առնեն զպարտէզս զայս։ Այնպէս և՝ ի մեզ մերմէ յոմէ քնէ

Իբրև 'ի յաղագս կենաց եղեալ են եօթն խորհուրդքն եկեղեցւոյ, որք առաջանեն զՀոգևոր պարտէզն եկեղեցւոյ, և զամենայն հաւատացեալս՝ որք 'ի նմա. և հաղորդս առնեն զնոսա ամենայն շնորհաց և պարգևաց Հոգւոյն սրբոյ։

Ա. Խոյութիւն։

Այս եղիցի նա որպէս ծառ, որ տնկեալ է 'ի գնացս ջուրց, որ զպտուղ իւր 'ի ժամու տացէ. սաղմ. ա. 3։

Այս եղիցի իբրև զպարտէզ ջրալից, և իբրև զաղբիւր, ուստի ջուր ոչ պակասեսցի. Եսայեայ. ծբ. 11։

Ընդ իւր եղանէր յերկրի, և առաջաւորեալ զամենայն երեսս երկրի. Ծննդոց. ա. 6։

Ելք որդւոցն Իսրայէլի ընդ-
կարմիր ծովն։

Պարշաբանութիւն։

Որպէս վասն մնանելոյ յերկիրն ա-
ւետեաց, զոր խոստացեալ էր Ամ-
աբրահամու, և զաւակի նորա, պարտ
էր որդւոցն Իսրայէլի նախ անցա-
նել

նել զ ծոմն կարմիր, և ապա ժամանել՝ ի հանդիսան։ Այնպէս և վասն մնանելոյ՝ ի սուրբ եկեղեցին քի, յորում գտանի ժառանգութիւն աւետարանն ՅՍ, պարտ է ամ մարդկան նախ անցանել զ ջուրն միրտութիւն։ յաղագս որոյ միրտութեան իրաւի կոչի՝ ի հարցն սրբոց, զուռն եկեղեցւոյ։

Ի Հայրութիւն։

Աշակերտեցէք զամ հեթանոսս, մկրտեցէք զնոսա յանուն հօր՝ և որդւոյ, և հոգւոյն սրբոյ։ Մատթ։ ԺԸ։ 19։

Այնմիկ որ ոչ ծնցի՝ ի ջրոյ և՝ ի հոգւոյ, ոչ կարէ մտանել յարքայութիւն ՅՍ։ Յովհաննես։ Գ։ 5։

Այս զուռն ՅՍ է, և արդարքն մտանեն զ սա։ սաղմ։ ՃԺԷ։ 20։

Եղցաք մեք ընդ հուր, և ընդ ջուր, և հաներ զմեզ՝ ի հանգիստս։ սաղմ։ ԺԷ։ 12։

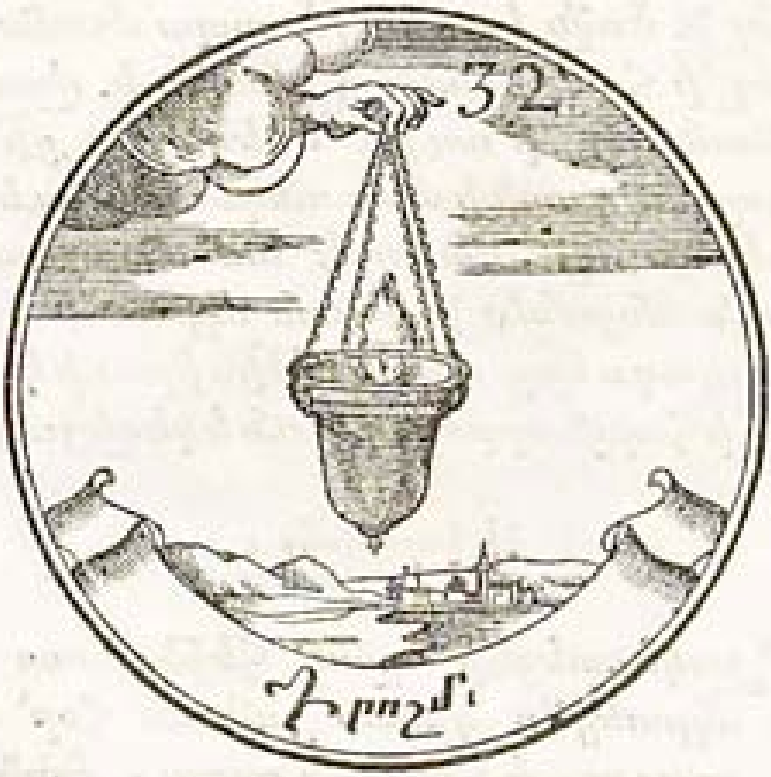

Մի կանթեղ վառեալ։

Պարզաբանումն։

Զարդս 'ի կանթեղն պարտէ արկանել 'ի վերայ ջրոյն զձէթ, զի մի շիջցի լոց հրոյն խլրոյ, այլ միշտ պահեսցի և զօրասցի հուրն, և լոյս տարա։ Լոյնակս և հաւատացեալքդ սի-

ապեալ է զկնիկ մկրտութեանն իւրեանց
օծանել սէր իւրով զրոշմին. ոչ զի մի
շինչանիցի լոյսն հաւատոյ իւրեանց.
այլ յաւէտ քաջալերիցին, և առնու-
ցուն զգօրութիւն, որով համարձակ
և աներկիւղ դաւանեսցին զհաւատն
առաքելական թշնամեաց արքայ խաչին։

Վ հայոյութեան։

Յայնժամ եղին զձեռս 'ի վերայ նոցա,
և առնուին զՀոգի սուրբ։ Գործք.
Ը. 17։

Զայլ որ հաստատեացն զմեզ ձեզք
հանդերձ 'ի քրիստոս, և որ եօծ զմեզ,
ոմն է. Ը. Կորնթացւոց. Ա. 21։

Իւրով արքայական եղիր զնա. ձեռն
իմ ընկալցի զնա. և բազուկ իմ
զօրացուսցէ զնա. սաղմ. Ձբ. 21։

Ի աղաւորս յարուցեալ 'ի մահ-
ուանէ։

Մարգարէութիւն։

Որպէս զաղաւորս մեռեալ և հատեալ
զոր ի գերեզմանսն՝ զորս
Յեսայի. Հրամանեցին ոմն յարեալ 'ի
գերեզմանէ անտի, և դարձեալ 'ի
կեանս

կեանս։ Այնպէս և մեղաւոր մարդն, որ է մեռեալ հոգւով, յորժամ ձրիաբարոյապէս և կատարելապէս զղջայ, և խոստովանի զմեղս իւր զամենայն, յայնժամ զօրութիւն բանի. և արձակման խոստովանահօրն յառնէ՝ի մահուանէ մեղաց, և վերադառնայ զդէրբնական կեանս հոգւոյ, որ է շնորհքն Աստուծոյ։

Ա՝ Հայոնեն։

Եթէ ունիք թողութիւնք զմեղս, թողեալ լիցին նոցա. և եթէ զորոնք ունիցիք՝ կալեալ լիցին. Յովհան. Ի. 23։

Օ՝ որ կապիցէք յերկրի, եղիցի կապեալ յերկինս, և զոր արձակիցէք յերկրի, եղիցի արձակեալ յերկինս։ Մատթ. ԺԸ. 18։

Եթէ ոչ ապաշխարիցէք, ամենեքին նոյնպէս կորնչիցիք։ Ղուկաս. ԺԳ. 3։

Ա՝ա-

Մանանայ երկնից։

Պարկաբանութիւն։

Որպէս վաղուընեան յանապատին կերակրեաց ամ զորդիսն Իսրայելի մանանայիւն երկնից, որոյ համն էր իբրև զմեղր։ Այս որ քաղցեալ առնոյր՝ ի նմանէ, ոչ յաւելայ դայր,

հայրն, և որ սակաւ առնոյր, ոչ պակասեալ։ Լոյսն և հաղորդութիւն է հաց սուրբ յոյ, որ հանապազ ինքանէ յերկնից առ 'ի կերակուր զհոգիս արդարոց յանապատն ճիս ոյսորիկ։ Չի հանն սոյս ամենայն հոգւոց քաղցրութիւն քան զմեղս խորիսխ։ Չի որ զմեծ մասն առնու 'ի սմանէ, ոչ առնու աւելի. և որ զփոքր մասն առնու, ոչ առնու պակաս. զի մի և նոյն է անբաժանելի և ամբողջ մարմին և արիւն, հոգի և ճանաչութիւն մեր ի յոյ քան։

Ի ՀԱՅՈՒԹԻՒՆ։

Ուրեք, կերայք, այս է մարմին իմ. Մատթ. ԺԶ. 26։

Որ ուտէ զմարմին իմ, և ըմպէ զարիւն իմ, ունի զկեանս յաւիտենական. Յովհաննու. Զ. 55։

Ես հաց երկնից եմ նոցա, զհաց հրեշտակաց կերին մարդիկ. և ինքոյց 'ի ճաշ զկերակուր 'ի լիութեան. Սաղ. ՀԷ. 25։

Ի մեռն

Աթոռն սողոմոնի։

Պարգևքեռանասունէ։

Որպէս աթոռն սողոմոնի վեց աստիճանս ունէր, և՝ ի վերայ վեց աստիճանացն էր աթոռն թագաւորին։ Այսպէս և խորհուրդ կարգին ունի զվեց աստիճանս, յորոց վերայ է եղեալ

Հոգեմեղրոյդ աստուածանն, յոր քահանայեալն. որ տայ քահանայից զՀոգեղէն թագաւորական իշխանութիւն 'ի վերայ աշխարհակոնաց հաւատացեալց, զի կապեսցեն և արձակեսցեն զնոսա։ Այլ նախ 'ի վերայ մարմնոյն յի քէ, զի պատարագիցեն զնա 'ի սակաւն խորհուրդն պատարագին։

Ա Հայրմէտ։

Օ այս խբրև ասաց յիս, փչեաց 'ի նա, և ասէ. առէք զՀոգի սբ. եթէ ումեք թողուցուք զմեղս, թող զեալ լիցի նոցա. և այլն. յովհան. ի. 22։

Ա՝ի անփոյթ առներ զշնորհացդ՝ որք 'ի քեզ են. որք տուան քեզ մարգարէութիւն 'ի ձեռնադրութիւնդ եկիցուն։ ա. պետրոսի. գ. 14։

Այլ դուք ազգ. էք ընտիր; թագաւորութիւն, քահանայութիւն։ ա. պետ. բ. 9.

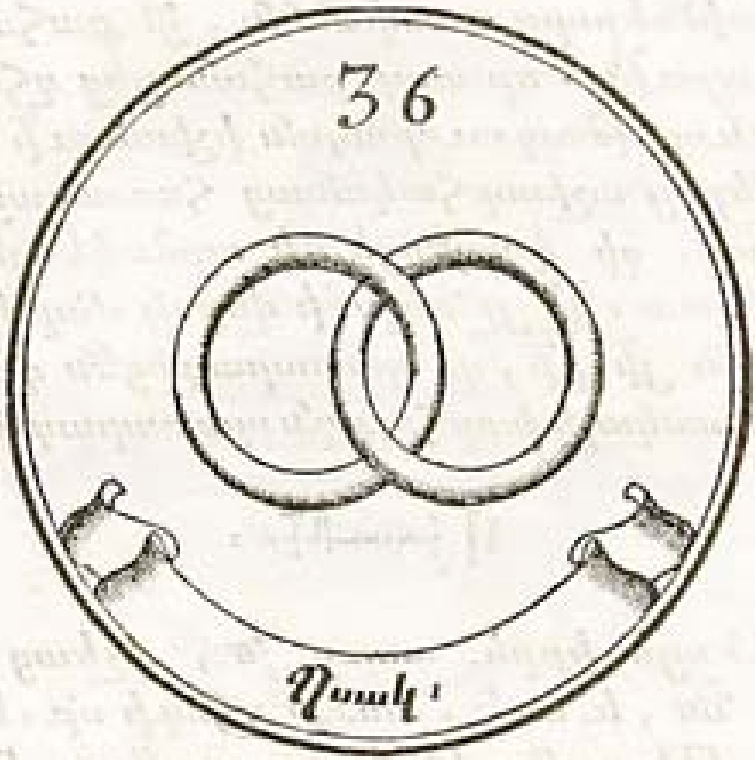

Երկու մատանիք։

Պարզաբանութիւն։

Որպէս երկու մատանիքս այսոքիկ այնպէս անցեալք և ադուցեալք են 'ի միմեանս, մինչ զի ոչ երբէք կարին բաժանիլ 'ի միմեանց, եթէ ոչ յորժամ մինն 'ի նոցանէ բեկա-

նի-

նիցն։ Զոյնպէս այրն և կինն 'ի ձեռն ամուսնութեանն այսպէս միաւորեալք և զուգակցեալք են յոյ, զի մինչդեռ մինն 'ի նոցանէ ոչ է բեկեալ, այլ մեռեալ՝ ոչ ոք կարէ մեկնել զմինն 'ի միւսոյն. կամ թոյլ տալ առն արձակել զկինն իւր, և զայլ ոմն առնուլ. որ կամի ասել, թէ պատկն թէպէտ ի ցէ արձակելի ըստ ընկերակցութեանն, և ըստ անկողնոյ, սակայն ըստ կապոյն ամենևին է անլուծանելի և անքակ։

Ա ԿՈՅՈՒԹԻՒՆ։

Լուցցէ այր զՀայր, և զմայր իւր, և երթիցէ զՀետ կնոջ իւրոյ, և եղիցին երկուքին 'ի մարմին մի։ Եփեսաց. Ե. 31։

Եթէ այր արձակեսցէ զկինն իւր. և արասցէ այլ՝ շնայ։ Եւ՝ որ ամուսնացեալ՝ զոր ամուսնացեալ, մարդ մի մեկնեսցէ. Մարկոսի. Ժ. 9։

Կին կապեալ է՝ ցորքան ժամանակս կենդանի է այրն իւր. Ա. Կորնթ. Է. 39։

ՄԵԿ ՎԱՀԱՆ։

Պարպաքանոսքէ։

Որպէս զինուորն յորժամ մերձ է 'ի պատերազմի՝ առնու 'ի ձեռն զվահան առ 'ի բաց մերժել զնետս, և անվնաս մնալ 'ի թշնամեաց։ Այսպէս ամենայն հաւատացեալ թէ եկեղ-

կեղեցական ելել, և թէ աշխարհա-
կան, յորժամ հիւանդանայ, և է 'ի
վտանգի մահու, և մերձ 'ի սրան-
բաղմիլ ընդ դիւաց, սարսուռ օձանել սրբ
խզով վերջին օծման. որ զօրացու-
ցանէ զհիւանդն, և տայ նմա զզօ-
րութիւն ընդդէմ փորձութեանց սատա-
նայի յեղս հոգւոյն իւրոյ։

Ա ՀԱՅՈՒԹԻՒՆ։

Հիւանդանայցէ ոք 'ի ձէնջ՝ կոչեսցէ զքահանայսն եկեղեցւոյ, և աղ-
բասցեն 'ի վերայ նորա աղօթս. օծցեն
խզով յանուն Տեառն. Յակոբ. Ե. 14։
Ա ասեն այսպիսի առէք զսրբութիւնս
Թէեն այլ. զի կարող լինիջիք 'ի դի-
մի հարկանիլ չարին յաւուրն չա-
րութեան. Եփեսաց. Զ. 13։
Այլ 'ի վերայ ամենի առէք զվահանն հա-
ւատոյ, որով կարող լինիջիք զա-
մենայն նետս մուխս չարին շիջու-
ցանել. Եփեսացւոց. Զ. 16։

Ազբիւր մի, որոյ ջուրն է պղտորեալ։

Պարշաբաթուան։

Որպէս զի պղտորեալ աղբերի, ապ-
ստի՝ որքան զերազ երանեն, քանզի
են անմաքուրք, աղտեղիք, և պղտո-
րեալք, զի Հաղորդին պղտորումն
աղբերին՝ յորմէ երանեն։ Ոչ միայն
և

և յաղանայ՝ յորմէ իբրև յաղբերէ
Էլանեն ամ՝ մարդիկ՝ վասն զոլոյ նոր
աղտեղացեալ և պղտորեալ 'ի ձեռն
մեղաց իւրոց, հարկաւորապէս ամե-
նեքեան որք Էլանեն, ծնանին աղ-
տեղացեալք սկզբնական մեղաւք, յոր
մէ արբին 'ի ձեռն մկրտութեան։

Ա. Կոյոանէ։

Ա. Հաւատաւք յղացաւ, և 'ի մեղս ծը-
նաւաւ զիս մայր իմ։ սաղմ։ ծ։ 7։
Ա. Միոջէ մարդոյ մեղք յաշխարհ մը-
տին, և 'ի մեղաց անտի մահ։ և
այնպէս յամենայն մարդիկ տարա-
ծեցաւ մահ։ որով ամենեքեան մե-
ղան։ հռովմայեց։ Է։ 12։
Ա. Մենայն ծառ չար՝ պտուղ չար առ-
նէ։ և ոչ կարէ ծառ չար զպտուղ
բարի առնել։ մատթէոսի։ Է։ 17։

Որտ մի ծառոյ սակաւիկ ինչ քեկեալ, և մերձ՚ի չորանալ։

Պարշաբաթոյ մէջ։

Որպէս մի ոտն ծառոյս այսորիկ՝ կէտն է քեկեալ. և կէտն հատուսուեալ՚ի ծառն, և մերձ է՚ի չորանալ. և զժուռարաւ քերէ զպտուղ ինչ։

ինչ։ Այնպէս ամ քրիստոնեայ, որ
իբրև զոչ ինչ համարի զներելի մեղքն,
և առնէ. Թէպէտ այնպիսին ոչ է
բոլորովին մեկնեալ յամէ. սակայն
բաւ կիսայն է կորեալ 'ի նմանէ։
Ա ամենի Թէպէտ նեերելի մեղքն ոչ
մեռուցանէ զհոգին, զի ոչ զրկէ զնա
'ի շնորհացն ամ. սակայն տկարացու
ցանէ զնա. և մերձ առնէ 'ի մահու
չափ մեղքն. մինչ զի զժուարաւ կա
րէ առնել զպտուղս արդարութեան։

Ա Յովհաննէս։

Այնքէ ոք տեսցէ զեղբայր իւր մեղու
ցեալ մեղս՝ որ ոչ առ 'ի մահ, խնդրն
դրեսցէ. և տացի կեանս մեղուցե
լոյն՝ ոչ առ 'ի մահ. ա. յովհ. է. 16։
Որ արհամարհէ զսակաւն, փոքր
փոքր կործանեսցի։ եկղես. ժԹ. 1։
Ո՞յլդու զաղջ ես՝ և ոչ ջերմ, և ոչ
ցուրտ. հանդերձեալ ես փսխել 'ի
բերանոյ իմմէ. յայտն. գ. 16։

Մահ։

Պարպաքանոնն է։

Որպէս մահն սպանանէ և մեռուցանէ զմարմին մարդոյ, 'ի բաց մեկնելով 'ի նմանէ զհոգին, որ է բնակարան կենդանի մարմնոյն, առանց որոյ ոչ կարէ կենալ։ Այսպէս և մահացու

զոր մեզ քեզ մեռուցանէ և սպանանէ զՀոգին, զրկելով և մերկացուցանելով զնա 'ի շնորհացն ից. որ է հոգեւոր և զերբնական կեանքն հոգւոյ մերոյ, առանց որոյ ոչ կարեմք կեալ և փրկիլ։

Ի հայրութիւն։

Ի՞նձն որ մեզիցէ, նոյն և մեռցի։ Եղեկիել. ժբ. 4.

Ի՞նչ որդի իմ մեռեալ էր. և եկեալ։ Զուխասու. ժե. 32։

Թողցուցէն մեզաց, մնաց է։ Հռովմայ. ՁԼ. 23.

Եւ զոր մեզաց մի լինիցի բաժ, ախտից տուռամբ ձգելով 'ի քարշ. զի թէ մարմնոյդ աստուծոյ վարշ, հոգւոյդ հիւանդ լինի և հաշ. թէ այժմ ուրախ առնէ և հրաշ. քայց յետոյ տոյ տոյ քեզ մնացու ձնաշ։ Ի՞սկ սէ դերեալս ընդարձակին, 'ի յա՜ որդիին։

Դուռ Հաստեալ։

Մարգարէութիւն։

Դուռն Դաւթայ այս, որ Հաստեալ և
անկեալ է յերկիր՝ մերկացեալ է
յամէն տերևոց և զարդոց իւրոց. և ոչ
կարէ այնու Հետև տերևատոց լինել,
և ստեղծել զարդս. այլ ոչ ասէ Դ-
ուռն

զոսկոցն, եթէ անկեալ լցէ՝ ի հարաւ, և կամ՝ ի կողմն հիւսիսոյ, ուր անկցի, անդ կացցէ։ Այնպէս և մարդ մահուանէն հատանելոյ և կորուս յանէս յայսմանէ, և մերկանայ զիւր մեծութիւն, զոսկին, և զիրաւս իւր։ Այլ ոչ կարէ այնուհետև առնել զպատուղ ինչ, որով եթէ յառաջն չար էր, բարի եղիցի, և եթէ բարի էր՝ չար լինիցի։ Ա՛ռ որոյ եթէ անկցի՝ ի դժոխս, և կամ՝ եթէ ելանիցէ յերկինս, ուր անկցի՝ անդ կացցէ՝ ի յաւիտեան։

Ա էայոանէս։

Այս մնայ մարդկան միանգամ մեռանել, և յետ այնորիկ դատաստան։ Եբրայեցւոց։ Թ։ 27։

Ա՛վ մահ։ որպէս դառն է յիշատակ քոյ առն զեռազարուելոյ ունողի՝ ի գոյս իւր։ Եկղեսիաստ։ Խեա։ 1։

Ա՝արդ ոչ առցէ՝ ի մեռանելոյն իւրում ամենայն իւր զիւր։ և ոչ իջցէն փառք ետանն նմա։ Սաղմ։ Խբ։ 18։

Կրկին

Կշիռ մի։

Պարբաբանութիւն։

Որպէս կշիռս այս գոլով ուղիղ և արդար՝ ցուցանէ, թէ օրն ևս վասն, կամ պակաս, և թեթևն ի կշռեցեալ նրան, զի ի բաց ձգիցի։ և օրն ևս քարի և ծանր, զի ընդ-

ու-

ունելի լիցի։ Այնպէս և 'ի ժամու մահուանն ու հոգւոյ, և յետ յարու թիւնն նոսա ու մարմնոյ, քա արդարա զատ զատուցին կրնէ 'ի կշիռն արդարութեան իւրոյ զգործս մեր. և այնոր որոց գործքն վատթարք են, ինքուցանէ զնոսա 'ի դժոխս. իսկ որոց գործքն բարիք են, վերացուցանէ զնոսա 'ի յերկինս, հաստատելով իւրաքանչիւրոց ու գործոց իւրեանց։

Ի Հայոյութիւն։

Կայ մեռայ մարդկան միանգամ մեռանել, և յետ այնորիկ դատաստան. Եբրայեց. Թ. 27։

Կռեցաւ 'ի կշիռս, և գտաւ պակաս։ Դանիէլի. Ե. 27։

Ամենեցուն մեզ յանդիման լինել կայ առաջի աստենին քի. զի ընկալցի իւրաքանչիւր իւրով մարմնովն, զոր ինչ գործեաց յառաջ. եթէ քարի, և եթէ չար. Բ. Կորնթոց. Ե. 10։

Խոնջ։

Պարշաբաթամէջ։

Պարտ է ժամանակի հնձողն՝ մինչ-
դեռ զցորեանն է միջոց որոմանցն,
և ժողովէն զնա՝ ի շտեմարանս. իսկ
զորոմն արկանէն՝ ի հուր։ Լցուցեալս
եղիցի՝ ի կատարածի աշխարհիս, յոր
ժամ

ժամ՝ որոն հնձող յա քա զատեցեալ ըզ-
կենդանին և զմեռեալն՝ յայնժամ
հնձողքն, յոր հրեշտակք ոչ մեկնե-
ցեն զցորեանն՝ ի միջոց որոմանցն, յոր
և զարդարս՝ ի միջոց չարաց. զարդարս
ժողովեցեն՝ ի շտեմարանս արքայու-
թեան. և զչարս արկցեն՝ ի հնոց հրոյն
զժոխայնոյ առ՝ ի այրիլ անդ անշէջ
հրով՝ ի յաւիտեան։

Ի Հայոց։

Հունձն կատարած աշխարհիս է, և
հնձողքն հրեշտակք են։ Մատ-
թէոս. ԺԳ. 39։
Բաղեցէք նոսա զորոմն, և կապե-
ցէք զայդ խրձոնս առ՝ ի յայրել,
և զցորեանն ժողովեցէք՝ ի շտե-
մարան իմ։ Մատթ. ԺԳ. 30.
Նա երթիցեն նոքա՝ ի տանջանսն յա-
ւիտենականս. և արդարքն՝ ի
կեանսն յաւիտենականս։ Մատթէո-
ս. ԻԵ. 46։

Լապերինեան - այն տեղն է ինչ՝ ուր քաշում Հանապարհքներ։
Հեռաք են ընդ միմեանս։

Գիրք չորրորդ։

Որպէս այս լապերինեան Հանապարհքս են քաշումք, և ամէն Հանապարհքն այնպէս շփոթեալ և խառնեալք

նեալք են ՀԷ մեմ-անս , ՀԷ որս եմեմ
ոք միանգամ մտեալ իցէ 'ի նեղքս ,
անհնար է նմա ելանել անտի արտ-
սաքս ։ Լոյսդպէս և Հանապարհք
դժոխոց , որք են պէսպէս մոլութիք
և մեղք , և զոլով համարձակ Հա-
նապարհք առաջեն 'ի կորուստ , են
շփոթեալք և խառնեալք ընդ մի-
մեանս . և որ ոք 'ի ձեռն այնց Հանա
պարհաց միանգամ եմտուտ 'ի դժոխս ,
ոչ երբէք կարէ ելանել անտի արտ-
սաքս . և ոչ ոք կարէ ազատել զնա 'ի
յաւիտենական տանջանաց ։

Ա. Հայոսմիք ։

Լրութիւնքս յինէն անիծեալք 'ի հուրն
յաւիտենական ։ Մատթ . իե . 41 ։
Ա՞ռուտ մեծատունն , և թաղեցաւ
'ի դժոխս . ղուկաս . ժզ . 22 ։
'Ի յերեսաց քոց որոշին , և յանել
քանան արկանիցին ։ Ամէն ։
Դէրեկ ընդարձակին , 'ի յաւ ուրդին ։

Ասկի

Ոսկի փորձեալ 'ի բոլոր։

Պարկաբանութիւն։

Որպէս յորժամ ոսկին հանի 'ի մա-
ռեմեն հողոյն, եթէ ազատելի եցի
և անարգ, փորձեն զնա 'ի բոլոր, և
քննեն հրով մինչև մաքրեացի յամ աղ
տեղութիւն անտի. և յայնժամ կացու

ցանեն առաջի Թագաւորին, զի տը-
պեսցէ զպատկեր իւր 'ի նմա։ Այն-
պէս արդարքն իւրքում ոսկի 'ի մատ-
նէ հողոյ Ձիս եկանեն՝ յորժամ մե-
ռանին. ուստի եթէ 'ի մեռանելն
իւրեանց չիցեն կատարեալապէս սրբ-
բեալք յամ աղտեղութէ մեղաց՝ փոր
ձէ զնա ամ հրով քաւարանին, մինչև
լինիցին անօթք մաքրեալք. և յայն
ժամ հրեշտակք այ կացուցանեն զնա
առաջի այ, զի ամ տեսութիւն իւրով
երանացուցցէ զնոսա։

Ի Հայոսմէտ։

Այլ և փրկական մնացումն է աղօ-
թել վասն մեռելոց, զի արձակեսցին
'ի մեղաց։ Բ. Մակաբայեց. ԺԲ. 46։
Լուցցէ, այլ ամենայն, ոչ թէ հրով։
ա. Կորնթ. Գ. 15։
Զհեղ խորհուրդ քահանային, թաղ
կատարած կայր 'ի քեմին, առաջի
սբ. սեղանոյն. Հուր շիջանի՝ խա-
ռար մեր ժի. տրտմեալ հոգիքն ու-
բախտանան։ 'Ի Շարակնոցէ։

Կաւահանգիստ։

Պարգաբանութիւն։

Որպէս նաւքն՝ ի վեր անհանգիստ ծո-
վու՝ մինչև հասանիցին՝ ի նաւահան-
գիստն, քարշուած անդամ կրեն զկա-
տանգս՝ ի հողմոց, ՝ի յարեաց և՝ ի
մրրկաց. այլ յորժամ ժամանեն
անդր,

անդր, զարդարին և հանդերձին յամ աշ
խատումն իբրեանց։ Լոյսդ ես և
արդարքն մինչ են 'ի յանհանդիսա
կեանս յայս, աշխատին, հալածին, և
կրեն զբազում նեղութիւն և չարչա-
րանս. քայց յորժամ ժամանեն 'ի նա
հանդիսին արքայութեան, զարդա-
րին անդ անեղկեալք, հանդերձին ա-
պահովք, և հրճուին անձառելի ցին
ծուք։ Որ որ և մեզ ընդհանրացեալս ամե
նաբարեգութեան ոչ հայր և որդի և
սբ հոգին. ամէն։

Ա ֆայուն։

Ո՞յսօր ընդդիս իցես 'ի դրախտին.
ղուկասու. գլ. 43։
Ո՞ահ ոչ լաւ գոյ անդ. ոչ սուգ, և
ոչ աղաղակ, ոչ ցաւք՝ և ոչ աշխա
տանք լաւ գոյ. զի առաջինն էանց։
յայտնութիւն. գլ. 4։
Հանգիցեն յաշխատութենէ իւրեանց,
զի միայն գործք իւրեանց հետան
զնեն։ յայտնութիւն. ժդ. 13։

Ի վախճանի բանից մեկնութեց
խորհրդաւոր պատկերացն, զեր-
կուս զայսոսիկ բանս յուշ առնեմք
բարեպաշտ խաղացողացդ։ Այսն՝
ոչ և օրէն է, բարւոք ՝ի միտ առնու-
ցուք զբանս խորհրդոց պատկերացն,
որք են բանք քրիստոնէականի վար-
դապետութեան։ ոչ զի զոչ արձնութիւն
խաղիս այսորիկ մի լիցի զգայական
և անցաւոր, այլ բանաւորական, և
հոգեւոր։ Այրկրորդ՝ ՝ի վճարիլ խա-
ղին՝ առ որում ուրեք ՝ի ձէնք պա-
կասեալ գոցի ՝ի սիսեռիցն իւրոց։
մի անփոյթ լիցի ՚ի թոչոց պակաս-
թէն ասել զողջոյն քեզ մարիամ, և
զհայր մեր՝ յաղագս հոգւոցն ՝ի ջեր-
լոց։ այլ ՝ի ջերմեռանդ սրտիւ աստուծ։
ոչ զի և ինքն արժանի լիցի՝ յետ մահ
ուստն իւրոյ ունել զաղօթսն մեր հոգ-
ւոյ իւրոյ։ Այլ այսպէս գործս այս ՝ի
փառս սուն եղերեսցի։ որ է օրհնեալ
՝ի յաւիտեանս։ Ամէն։